

Videncenter for
Svineproduktion

DANSKE SVINEPRODUCENTER VISER ANSVAR I BRUGEN AF ANTIBIOTIKA

ERFARING NR. 1419

Flertallet af 263 adspurgte svineproducenter mener, at antibiotikaforbruget i deres egne besætninger har betydning i det samlede forbrug, og at resistente bakterier kan have alvorlige følger for mennesker.

INSTITUTION: VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

FORFATTER: ELISABETH OKHOLM NIELSEN

UDGIVET: 19. DECEMBER 2015

Dyregruppe: Alle

Fagområde: Veterinært

Sammendrag

Forbruget af antibiotika kan reduceres med 12 % i løbet af de næste 5 år. Forbruget i egen besætning har betydning for det samlede forbrug. Resistente bakterier kan have alvorlige følger for mennesker.

Det er tre udvalgte svar fra et spørgeskema udsendt i november 2013.

I alt 263 svineproducenter har besvaret et omfattende spørgeskema om deres holdning, viden og praksis i forhold til brug af antibiotika til svin. Det er en svarprocent på 43,8 %. Det er hovedsageligt ejere (97 %) med i gennemsnit mere end 25 års erfaring med svineproduktion der har svaret. Tre ud af fire svarede, at de bruger mindre eller meget mindre antibiotika sammenlignet med andre besætninger.

En opsummering af besvarelserne er her præsenteret i punktform:

- Det nuværende antibiotikaforbrug (2013) ses som fornuftigt i forhold til antibiotikaresistens
- Der er bekymring for resistente bakterier, der har alvorlige følger for mennesker
- Der er solid viden om de grundlæggende forhold omkring antibiotika
- Dyrlægen har en central placering som rådgiver ved forebyggelse og behandling af sygdom
- Det angives, at tiltag såsom øget hygiejne og optimeret stimiljø, effektivt kan forebygge sygdom
- Der er stor opbakning til forsat reduktion af antibiotikaforbruget i den enkelte besætning
- Der er opbakning til intentionen i Gult kort ordningen ”*Jeg er forpligtet til at lægge en plan sammen med min dyrlæge om at reducere antibiotikaforbruget i min besætning til et vist niveau. Min dyrlæge følger op på planen*”, men der var en klar uvilje overfor sanktioner i forbindelse med højt antibiotikaforbrug.

Baggrund

Antibiotika er vigtige redskaber til at håndtere infektioner hos mennesker og dyr. Risikoen for, at bakterier udvikler resistens, har ført til indførelse af restriktioner i anvendelsen af antibiotika til behandling af svin. Da svineproducenterne i praksis administrerer antibiotikabehandlingerne, så er der behov for viden om, hvordan svineproducenter ser på brugen af antibiotika. Dette er undersøgt i flere europæiske lande [1,7].

I de sidste fem år har der fra myndigheder og samfund været et intensiveret fokus på forbruget af antibiotika i dansk svineproduktion. I international sammenhæng er det danske antibiotikaforbrug til produktionsdyr lavt. Eksempelvis brugte Danmark 44 mg per population unit; Holland brugte 75 mg, Belgien brugte 161 mg og Tyskland brugte 205 mg/population unit i 2012 [2].

Siden 1995 har lovgivningen givet svineproducenter mulighed for at tage beslutning og gennemføre behandlinger med antibiotika i egen besætning. Svineproducenten og dennes medarbejdere er dermed vigtige aktører i anvendelse af antibiotika til behandling af grise.

Denne undersøgelse er en del af MINAPIG projektet, der omfatter deltagere fra seks europæiske lande: Schweiz, Tyskland, Frankrig, Belgien, Sverige og Danmark [3]. Projektet har været i gang siden 2011. Det danske bidrag er to spørgeskemaundersøgelser, der skal afdække, hvilken viden og holdning svineproducenter og svinedyrlæger har i forhold til brug af antibiotika. Her rapporteres en opsummering af de danske svineproducenters besvarelser.

Materiale og metode

Det anvendte spørgeskema blev udarbejdet i MINAPIG-projektgruppen. Spørgsmålene blev stillet med det formål at afdække viden, holdninger og egen praksis i forhold til behandling og forebyggelse af sygdom hos grise. Spørgeskemaet kan rekvireres hos Videncenter for Svineproduktion.

Spørgeskemaet var trykt som et hæfte på 8 sider, hvor besvarelsenerne hovedsageligt bestod i afkrydsning af svarmuligheder. De udfyldte skemaer blev indlæst maskinelt af MINAPIG-samarbejdspartneren i Schweiz.

Der blev udsendt 600 spørgeskemaer med post til tilfældigt udtrukne svineproducenter i CHR registreret, der havde mere end 100 slagtesvin eller 30 årssøer. Spørgeskemaet var opdelt i fire områder

- A. Antibiotikaforbruget i din besætning og dine erfaringer med antibiotika
- B. Din holdning til antibiotika i svineproduktion og antibiotikaresistens
- C. Din holdning til reduktion af antibiotikaforbruget i dansk svineproduktion
- D. Dit samarbejde med besætningsdyrlægen

Indholdet i spørgeskemaet var formuleret som udsagn, som svineproducenten kunne besvare ved afkrydsning på en skala. I spørgsmål om praksis ved sygdomsudbrud, var der eksempelvis:

"Hvis ca. 10 % af slagtesvin i en sektion viser tegn på sygdom som f.eks. luftvejsproblemer...".

Her skulle producenten svare *"Jeg påbegynder straks antibiotikabehandling"* på en 5-trins skala, hvor 1=aldrig og 5=altid.

I de spørgsmål, der dækkede svineproducentens holdning til antibiotika, var det udsagn, hvor svineproducenten kunne afkrydse sin grad af enighed i udsagnets rigtighed, på en 6-trins skala fra 1=helt uenig til 6=helt enig. Den sidste type udsagn dækkede viden om antibiotika, disse udsagn var udformet som sand/falsk udsagn. Eksempler på spørgsmål er vist i figur 1.

Hvis ca. 1 ud af 10 (10 %) slagtesvin i en sektion viser tegn på sygdom som f.eks. luftvejsproblemer...		Aldrig					Ikke relevant
		1	2	3	4	5	
I	Jeg påbegynder straks antibiotikabehandling.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
J	Jeg påbegynder kun antibiotikabehandling, hvis jeg efter 1-3 dage ikke har set tegn på bedring.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
K	Jeg behandler <u>kun</u> de syge slagtesvin med antibiotika.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
L	Jeg behandler <u>alle</u> slagtesvinene i sektionen med antibiotika.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

		Helt uenig					Helt enig
		1	2	3	4	5	
A	Jeg vil gerne reducere antibiotikaforbruget i min besætning.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B	Det er min plan at reducere antibiotikaforbruget i min besætning.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C	Jeg kan ikke se, hvorfor jeg skulle reducere antibiotikaforbruget i min besætning.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D	Jeg har ikke et alarmerende højt antibiotikaforbrug i min besætning, så jeg ser ingen grund til at ændre det.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

		Rigtigt	Forkert	Ved ikke
I	Antibiotikaresistens betyder, at bakterier er resistente overfor alle typer antibiotika.	☐	☐	☐
J	Den udbredte brug af antibiotika fører ikke til antibiotikaresistens; dette forårsages kun af forkert brug (f.eks. forkert dosis og/eller forkert varighed af behandlingen).	☐	☐	☐
K	Problemer med antibiotikaresistens hos mennesker skyldes udelukkende forkert brug af antibiotika i human medicin og ikke i veterinær medicin.	☐	☐	☐

Figur 1: Udsnit fra spørgeskemaet med de 3 typer af udsagn, der dækker egen praksis, holdning til antibiotikabrug og viden om antibiotika.

I et spørgsmål om mulighed for reduktion af antibiotikaforbruget kunne der besvares med afkrydsning i 11 kategorier fra 0 % til 100 %. Slutteligt blev der spurgt til alder, køn, års erfaring med svineproduktion, andel indkomst fra svineproduktion, rolle i forhold til besætningen:

ejer/leder/medarbejder og størrelsen på besætningen. Samlet set omfattede spørgeskemaet 91 spørgsmål eller udsagn, hertil kom seks spørgsmål om respondenter selv.

Resultater og diskussion

Spørgeskemaerne blev udsendt d. 6. november 2013 med svarfrist d. 6. december 2013. Der blev udsendt remindere d. 7. december med frist d. 6. januar. Der indkom 263 besvarelser frem til d. 28. januar 2014.

Der blev udsendt 600 spørgeskemaer, og der blev modtaget 263 besvarelser (43,8 %), der næsten alle var komplette. Den gennemsnitlige persona, der besvarede undersøgelsen, var en mand (97 %), der var 48 år gammel og havde arbejdet med svineproduktion det meste af livet, med 27 års erfaring i gennemsnit. Han havde svineproduktion som hovedindkomst, udgørende mere end 50 % af indkomsten. Respondenten var i næsten alle tilfælde ejer af en svineproduktion (93,5 %). Flertallet havde sohold, 37 % med slagtesvineproduktion og 18 % uden slagtesvineproduktion, de havde i gennemsnit hhv. 706 årssøer og 682 årssøer. 45 % af besvarelserne kom fra slagtesvineproducenter, der havde fra 60 til 20.000 slagtesvin, i gennemsnit 3.325.

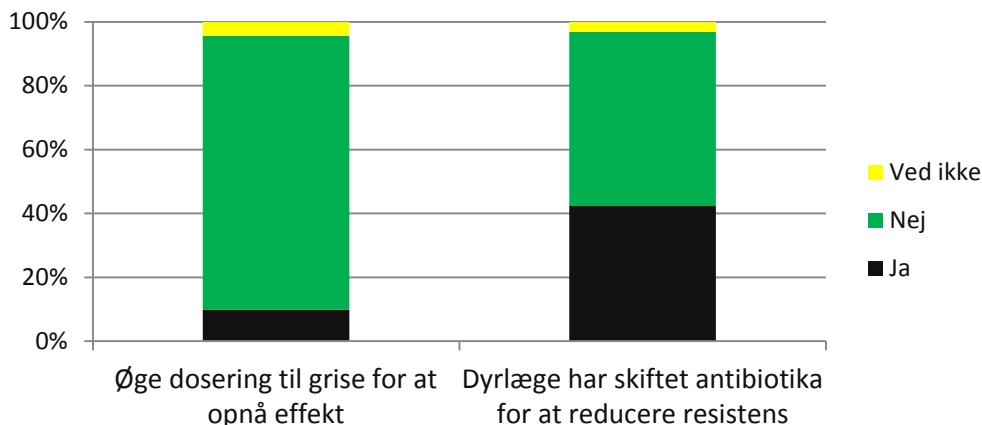
A. Antibiotikaforbruget i din besætning og dine erfaringer med antibiotika

De fleste respondenter svarede, at de brugte lidt mindre antibiotika end i andre besætninger (48,6 %), 26,4 % svarede, at de brugte meget mindre, og 21,8 % svarede, at de brugte cirka det samme som andre besætninger. Kun 3,2 % svarede, at de brugte lidt mere og ingen svarede, at de brugte meget mere antibiotika.

Formålet med en antibiotikabehandling blev beskrevet i tre udsagn, der dækkede forbyggende anvendelse, for at begrænse et forventet udbrud, når enkelte dyr er syge, eller som helbredende behandling. Der kunne svares på en 6 trins skala fra "helt usandsynligt" (1) til "meget sandsynligt" (6).

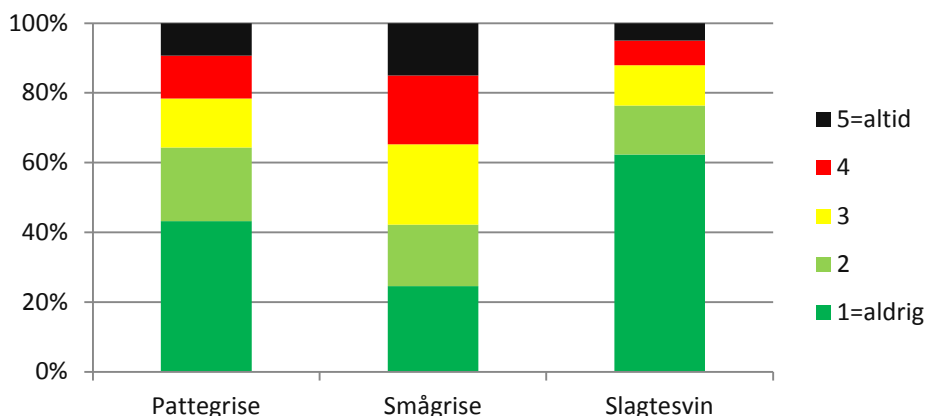
Langt de fleste (87 %) svarede, at det var overvejende sandsynligt (svar 5 og svar 6 på skala), at de bruger antibiotika til at behandle og helbrede de grise, som viser tegn på sygdom. 31 % svarede, at det var overvejende sandsynligt, at de bruger antibiotika til at begrænse et forventet udbrud af smitsom sygdom i en flok, når enkelte dyr viser tegn på sygdom. Kun et fåtal på 13 % svarede, at det var overvejende sandsynligt, at de bruger antibiotika til at forebygge spredning af smitsomme sygdom før der ses tegn på sygdom.

Der blev dernæst spurgt til, om der nogensinde har været situationer, hvor en antibiotikabehandling ikke havde effekt. For eksempel "Jeg eller mine ansatte måtte øge dosering af antibiotika til behandling af grise, da den hidtidige dosering ikke længere havde effekt". Det var kun 9,8 % af respondenterne, der havde oplevet dette (Figur 2). Der var derimod 42,5 %, der havde oplevet, at "*Min dyrlæge har foreslået mig at skifte behandlingsstrategi for at reducere risikoen for resistens*" (Figur 2).

Figur 2. Fordeling af besvarelser til to spørgsmål, der indkredser, om man nogensinde har oplevet en situation, hvor der har været tegn på resistensudvikling.

Anvendelse af flokbehandling ved sygdomsbehandling har været mødt med en del kritik i offentligheden, da behandling af alle dyr i en gruppe, alt andet lige medfører et højere antibiotika forbrug. Omvendt er det fremført, at det kan være fagligt korrekt at give hele flokken behandling, hvis der er sygdom i en større andel af dyrene, da resten af dyrene vil være udsat for et højt smittetryk og kan være i en inkubationsfase (metafylakse) [6]. Ken sokke-rapport nr. 42

Figur 3. Fordeling af besvarelser til tre spørgsmål, der handler om, hvorvidt man vil iværksætte en flokbehandling af alle grise i en sektion, hvis 10 % af grisene er syge.

Her blev der spurgt til en situation, hvor 10 % af grisene er syge. Kun 5 % ville altid give hele flokken behandling, hvis der var lungebetændelse hos slagtesvin. Hvis der var diarré hos 10 % af pattegrisene i en sektion, så ville 9 % af svineproducenterne altid behandle alle pattegrise. Og hvis der var diarré hos 10 % af smågrisene i en sektion, så ville 15 % af svineproducenterne altid behandle hele flokken i sektionen.

B. Din holdning til antibiotika i svineproduktion og antibiotikaresistens

Dette afsnit indeholdt 18 faktuelle udsagn om antibiotika og resistens. Det var spørgsmål som f.eks. *"For at forhindre antibiotikaresistens, bør man kun behandle svin med bredspektret antibiotika"*, hvor 82,5 % svarede det korrekte svar *"nej"*. Samlet var 77,4 % af svarene på de 18 udsagn korrekte.

Det var et rigtigt pænt resultat, da nogle af spørgsmålene krævede, at man har fulgt med i antibiotikadebatten og havde diskuteret emnet f.eks. med besætningsdyrlægen. Også med tanke på, at mange af de svineproducenter, der besvarede spørgeskemaet, havde gået på landbrugsskole for mere end 25 år siden, må det konkluderes at vidensniveauet var godt.

To af spørgsmålene i dette afsnit omhandlede muligheder for at reducere antibiotikaforbruget. 86,9 % var enige i, at vaccination mod virussygdomme kan reducere antibiotikaforbruget i en besætning betydeligt, og næsten alle (93,8 %) var enige i, at systematisk rengøring, desinfektion og gnaverbekæmpelse er blandt de mest effektive alternative tiltag til forebyggelse af sygdom.

Forekomst af MRSA (methicillin resistente stafylococcus aureus) hos svin i flere europæiske lande var baggrund for, at der var medtaget tre spørgsmål om MRSA i denne spørgeskemaundersøgelse, der også gennemføres i Sverige, Tyskland, Frankrig, Belgien og Schweiz. Der har været fokus på MRSA bærerstatus hos svin og mennesker, der arbejder med svin, i Danmark siden 2008, hvor Videncenter for Svineproduktion gennemførte en undersøgelse blandt deltagere på Kongres for Svineproducenter.

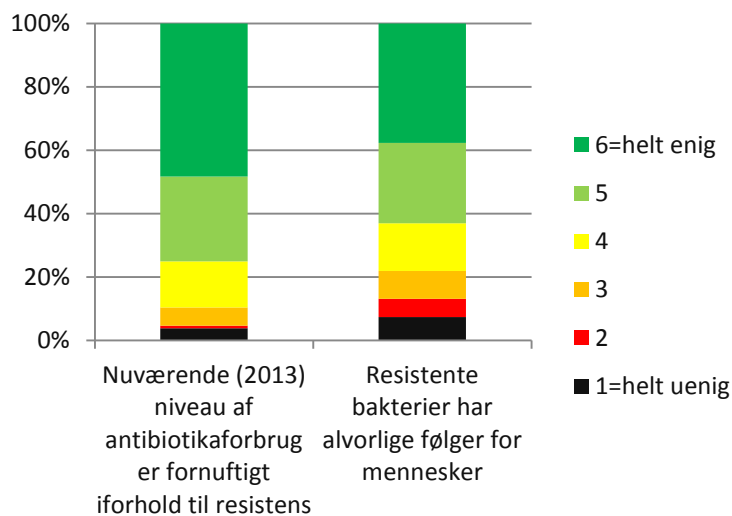
Svar på de tre spørgsmål om MRSA er vist i boksen herunder.

64 % ved, at MRSA godt kan smitte fra svin til mennesker
70 % ved, at MRSA bakterier er resistente overfor en lang række antibiotika
81 % ved, at mennesker eller svin, der bærer MRSA bakterier, ikke nødvendigvis er syge

Besvarelsene viste, at flertallet var næsten enig eller helt enige (svarkategori 5 og 6 på en 6-trins skala) i, at antibiotika er nemt og hurtigt at bruge (57,3 %), at antibiotika er rentabelt (57,5 %), at antibiotika virker hurtigt på svin (66,7 %) og ikke mindst, at dyrene bliver hurtigere raske, når de har fået antibiotika (83,8 %).

Når det kom til ulemperne ved brug af antibiotika, så var det kun et fåtal (19,6 %) der var helt eller næsten helt enige i et udsagn såsom: *"brugen af antibiotika til svin udgør en sundhedsrisiko for mennesker"*. Der var en tredjedel (37,9 %), der var helt eller næsten helt enige i, at *"problemerne med antibiotikaresistens er stærkt overdrevne"*. Et flertal (75,1 %) var helt enige eller næsten helt enige (kategori 5 og 6) i, at *"det nuværende (2013) niveau af antibiotikaforbrug i dansk svineproduktion er fornuftigt i forhold til antibiotikaresistens"* og 63,1 % var helt enige eller næsten helt enige i, at *"det har*

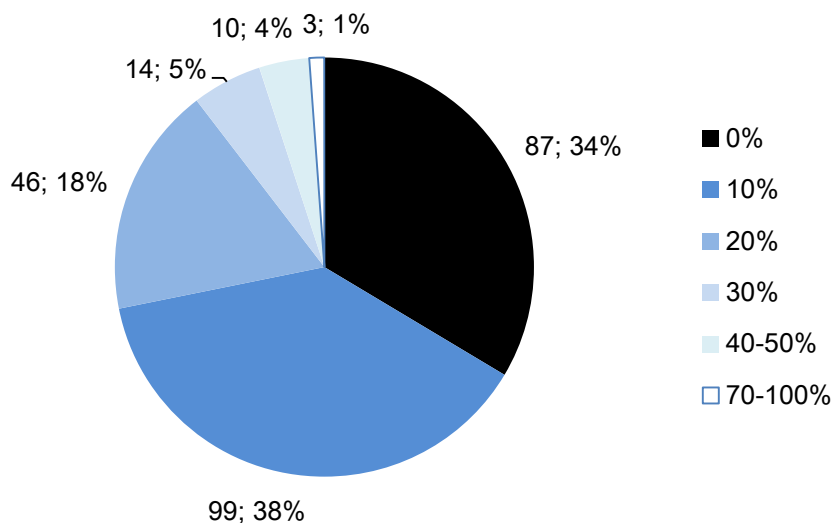
alvorlige følger for mennesker, som bærere resistente bakterier, som mange antibiotika ikke virker mod'.

Figur 4. Fordeling af besvarelser til to spørgsmål, der handler om holdning til forbrug af antibiotika til svin i forhold til resistens på en 6-trins skala.

C. Din holdning til reduktion af antibiotikaforbruget i dansk svineproduktion

Som et gennemsnit angav svineproducenterne, at antibiotikaforbruget vil kunne reduceres med 12 % i løbet af de næste 5 år. Spørgsmålet, der blev stillet i november 2013 lød: "Set i forhold til antibiotikaforbruget i din besætning i dag, hvor stor en procentdel vil du da vurdere, at det er muligt at reducere det med i næste 5 år og stadig holde det økonomisk rentabelt for din besætning". En tredjedel af svineproducenterne syntes ikke, at en reduktion af antibiotikaforbruget i deres besætning er mulig, mens resten af besvarelserne var, at en reduktion er mulig. Fordelingen af besvarelserne på spørgsmålet om realistisk reduktion af antibiotika er vist i figur 5.

Figur 5. Fordeling af 259 besvarelser på spørgsmål om mulig reduktion af antibiotikaforbruget inden for en 5 års periode fra 2013.

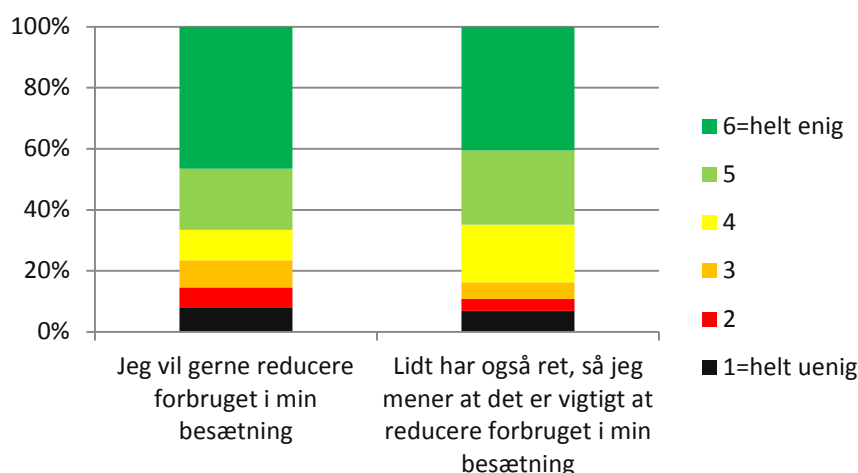
I december 2013 havde de danske svineproducenter kendt til Gult-Kort-systemet i 3 år, hvor det oprindeligt var målet at reducere antibiotikaforbruget med 10 %. Dette mål blev nået med en 13 % reduktion i anvendte kilo aktivt antibiotika i 2013 sammenlignet med 2009 [4]. Besvarelserne af spørgeskemaet tyder på, at svineproducenterne fortsat har fokus på reduktion af antibiotikaforbruget i december 2013. Men allerede to måneder senere, d. 1/3 2014, kom en ny bekendtgørelse, der fulgte op på de politiske aftaler i Veterinærforsikring II fra 2012. Gult-Kort-grænserne blev dermed sænket med mellem 8 og 16 procentpoint (Tabel 1), og samtidigt blev beregningen af de daglige doser ADD også ændret, så der i mange tilfælde skal mindre antibiotika til en standard dosis. De nye ambitiøse grænser, der yderligere skærpes af ADD beregningsmetoden betyder, at den udvikling som en del respondenter ifølge besvarelsen så som en realistisk mulighed indenfor en femårs periode, i praksis kan blive gennemført inden udgangen 2015.

Tabel 1: Gult kort grænser som angivet af FVST [5], med angivelse af procentvis ændring.

	Gult kort grænse d.1/12 2010	Gult kort grænse d.1/6 2013	Gult kort grænse d. 1/3 2014	Procentvis reduktion fra 2013 til 2014
Smågrise	28 ADD	25 ADD	22,9 ADD	8,4 %
Slagtesvin	8 ADD	7 ADD	5,9 ADD	15,7 %
Søer	5,2 ADD	5 ADD	4,3 ADD	14 %

De 263 svineproducenter, der besvarede spørgeskemaet, var ganske positive overfor en mulig reduktion af antibiotikaforbruget i egen besætning. Flertallet (66,5 %) var helt enige eller næsten helt enige i udsagnet *"Jeg vil gerne reducere antibiotikaforbruget i min besætning"*, og 64,9 % syntes, at *"selv lidt har også ret, så jeg mener, at det er vigtigt at reducere antibiotikaforbruget i min besætning"*.

Reduktion af antibiotikaforbruget i en enkelt besætning kan virke *"som en dråbe i havet"*, men der var kun 30,5 %, der var helt enige eller næsten helt enige i dette udsagn.

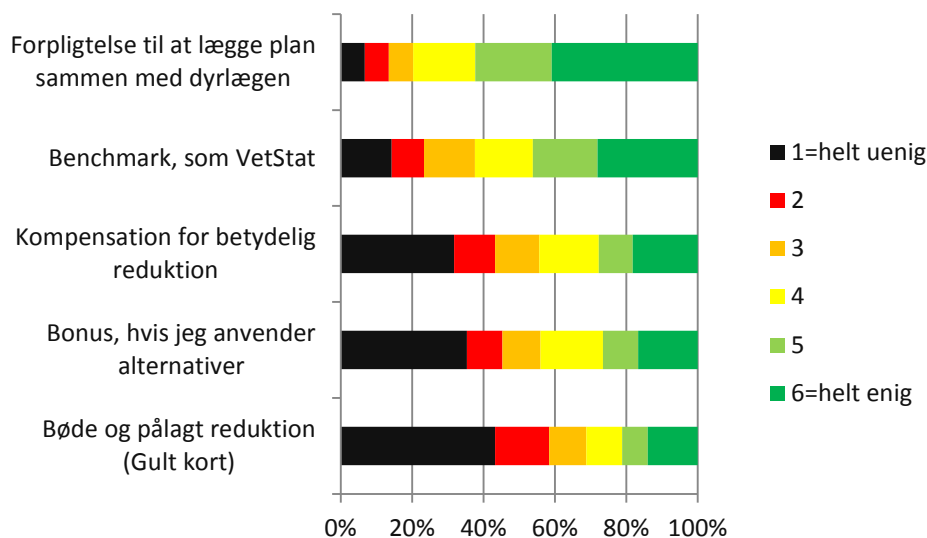
Figur 6. Fordeling af besvarelser til to spørgsmål, der handler om holdning til forbrug af antibiotika i egen besætning på en 6-trins skala.

Svineproducenternes svar på deres accept af en række udsagn om politiske tiltag til reduktion af antibiotikaforbruget blandt svin er vist i figur 7. Tre af de fem tiltag har været gældende i Danmark siden 2010. Det gælder forpligtelse til at lægge en plan, overvågning af antibiotikaforbruget og benchmarking af den enkelte besætnings forbrug og Gult Kort. Et flertal af producenterne (62,2 %) var helt enige eller næsten enige i *"Jeg er forpligtet til at lægge en plan sammen med min dyrlæge om at reducere antibiotikaforbruget i min besætning til et vist niveau"*. *"Min dyrlæge følger op på planen"*.

Knapt halvdelen (46,2 %) syntes, at Vetstat og benchmarking med andre besætninger er et godt tiltag.

Kun en femtedel af svineproducenterne (21,2 %) var helt enig eller næsten enige i, at *"Hvis antibiotikaforbruget i min besætning er for højt, får jeg en bøde og bliver pålagt at nedbringe forbruget"*. Disse spørgsmål var som de øvrige spørgsmål også del af undersøgelsen i de andre europæiske lande i MINApig.

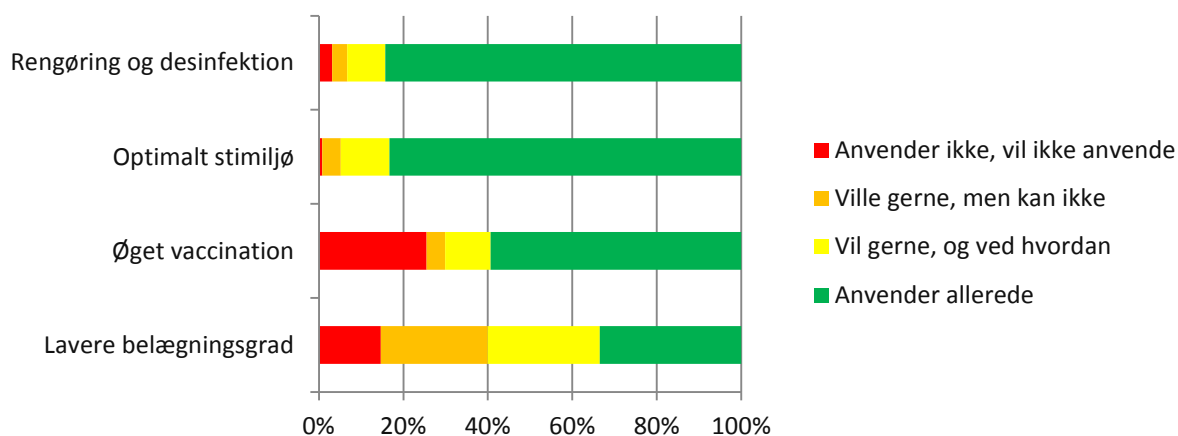
I Danmark kan implementering af Gult Kort-ordningen ses som dels *"en bøde og blive pålagt at nedbringe forbruget"* og *"forpligtelse til at lægge en plan for reduktion"*. Her ses en bred accept af det bløde tiltag med *"at lægge plan"*, mens det hårde tiltag med *"pålagt reduktion"* ikke samler så stor tilslutning.

Figur 7. Fordeling af svineproducenters holdning til fem udsagn, der handler om holdning til politiske tiltag til reduktion af forbrug af antibiotika på en 6-trins skala.

Svarene på fire udsagn, der handlede om i hvor høj grad svineproducenten anvender eller planlægger at anvende tiltag til forebyggelse af sygdom i besætningen, ses i figur 8. Rengøring og desinfektion samt optimalt stimiljø (ventilation, fugt, temperatur) anvendes allerede hos langt de fleste, hhv. 84,3 % og 83,3 %. En fjerdedel (25,5 %) anvender ikke vaccination f.eks. mod PCV2 og mycoplasma lungesyge og har ingen intentioner om at begynde vaccination. Med hensyn til mycoplasma lungesyge kan det tænkes, at besætningen var deklareret fri for myc, så vaccination vil ikke have relevans. Denne information var ikke medtaget. Deklaration for sygdomme er ikke udbredt i

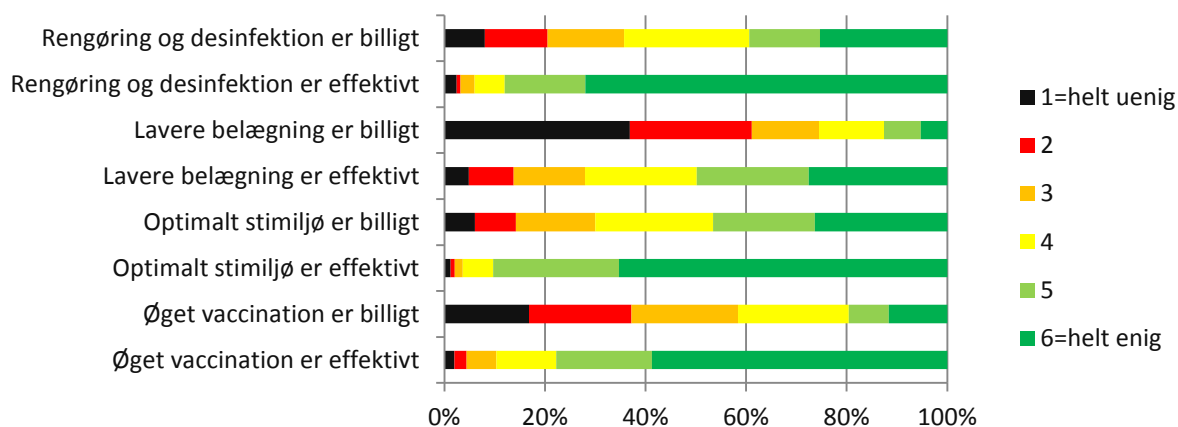
de øvrige lande i MINApig projektet, så derfor har dette ikke været del af spørgeskemaet. En lavere belægningsgrad gennemføres hos 33,5 % af producenterne.

Figur 8. Fordeling af svineproducenters holdning til fem udsagn, der handler om holdning til politiske tiltag til reduktions af forbrug af antibiotika på en 6-trins skala.

Svineproducenterne tog også stilling til, om de forskellige tiltag til forebyggelse af sygdom var effektive, og om de var billige. Svarene fremgår af figur 9. Rengøring og desinfektion ses som effektivt af langt de fleste (svarkategori 5 og 6) (88,0 %), mens 39,4 % syntes, at det er billigt. Lavere belægningsgrad anses for at være effektivt af halvdelen (49,8 %) af svineproducenterne, men kun 12,2 % er enige i, at det er billigt.

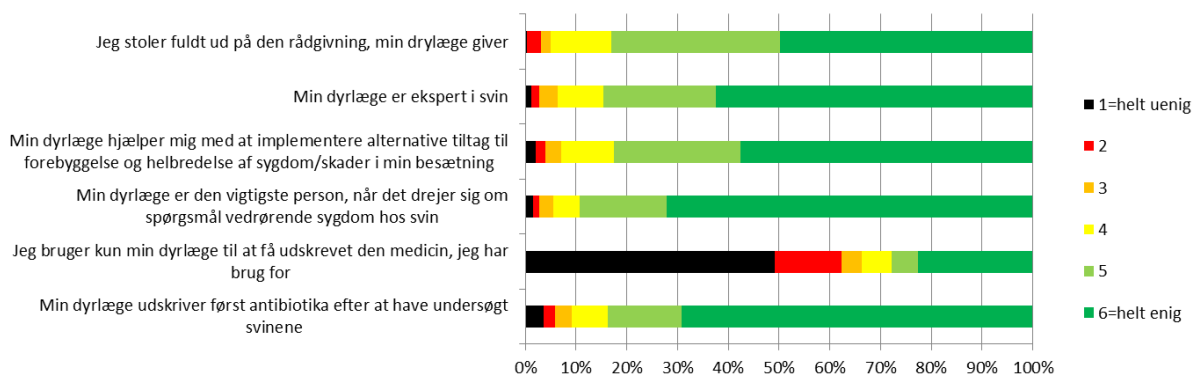
Næsten alle (90,3 %) er helt enige eller næsten helt enige i, at optimalt stimiljø er effektivt til forebyggelse af sygdom hos svin, mens halvdelen (46,6 %) angav, at det er billigt. De fleste svineproducenter (77,8 %) var enige i, at øget vaccination forebygger sygdom, men kun 19,6 % syntes at det er billigt at vaccinere.

Figur 9. Fordeling af svineproducenters holdning til fire sygdomsforebyggende tiltags effektivitet og økonomi på en 6-trins skala.

D. Dit samarbejde med besætningsdyrlægen

Spørgeskemaets sidste del, der handlede om samarbejdet mellem svineproducenten og besætningsdyrlægen er illustreret i figur 10.

Figur 10. Fordeling af svineproducenters holdning til deres samarbejde med besætningsdyrlægen på en 6-trins skala. (graf skal bearbejdes/eon)

Det overordnede indtryk er, at der er et tæt og tillidsfuldt forhold mellem rigtig mange svineproducenter og deres besætningsdyrlæge. Svineproducenterne svarede, at de var helt enige eller næsten helt enige i, at deres dyrlæge er ekspert (84,6 %), at de stoler på dyrlægens rådgivning (83,0 %), at dyrlægen er den vigtigste person, når det drejer sig om sygdom hos svin (89,3 %) og dyrlægen hjælper med at implementere alternative tiltage til forebyggelse og helbredelse (82,5 %). De fleste svineproducenter (83,8 %) angav, at deres dyrlæge først udskriver antibiotika efter at have undersøgt svinene. Der var dog en fjerdedel (27,8 %) af svineproducenterne, der angav, at de kun bruger deres dyrlæge til at få udskrevet den medicin, der er brug for. Hvilket ikke helt stemmer overens med de ovenstående udsagn, der giver et billede af, at de fleste svineproducenter har nytte af den rådgivning og sparring, de får med besætningsdyrlægen.

Danske svineproducenter ligger på linje med svineproducenter i Schweiz

Den første undersøgelse af svineproducenters holdning til antibiotika blev publiceret internationalt i 2014 [1]. Undersøgelsen omfattede 66 svineproducenter fra Schweiz, der besvarede et spørgeskema, hvor der er sammenfald med en del spørgsmål i nærværende undersøgelse. De danske svineproducenters svar ligger på linje med svarene fra Schweiz. Det var spørgsmål omkring virkning af antibiotika, bekymring for resistens og samarbejdet med dyrlægen. I Schweiz må dyrlægen sælge antibiotika, og svineproducenterne i undersøgelsen mente ikke, at et forbud vil reducere antibiotikaforbruget. Derimod var svineproducenterne i Schweiz positive over for politiske tiltag med bonus eller kompensation - tiltag som de danske svineproducenter ikke så som nyttige tiltag.

Konklusion

Denne undersøgelse giver indblik i danske svineproducenters holdning, viden og praksis på antibiotikaområdet. I alt 263 svineproducenter besvarede et spørgeskema udsendt i november 2013.

De væsentligste resultater er her sammenfattet i punktform:

- Det nuværende antibiotikaforbrug (2013) ses som fornuftigt i forhold til antibiotikaresistens
- Der er bekymring for resistente bakterier, der har alvorlige følger for mennesker
- Der er solid viden om de grundlæggende forhold omkring antibiotika
- Dyr lægen har en central placering som rådgiver ved forebyggelse og behandling af sygdom
- Det angives, at tiltag såsom øget hygiejne og optimeret stimilmiljø effektivt kan forebygge sygdom
- Der er stor opbakning til forsat reduktion af antibiotikaforbruget i den enkelte besætning
- Der er opbakning til intentionen i Gult Kort-ordningen ”*Jeg er forpligtet til at lægge en plan sammen med min dyrlæge om at reducere antibiotikaforbruget i min besætning til et vist niveau. Min dyrlæge følger op på planen*”; men der var en klar uvilje overfor sanktioner i forbindelse med højt antibiotikaforbrug.

Referencer

- [1] Visschers, V.H.M, Iten, D.M, Riklin, A., Hartmann, S., Sidler, X., Siegrist, M. 2014. Swiss pig farmers' perception and usage of antibiotics during the fattening period. *Livestock Science* 162 (2014) 223-232.
- [2] Anon. (2014) Sales of veterinary antimicrobial agents in 26 EU/EEA countries in 2012. [Fourth ESVAC report from European Medicines Agency](#)
- [3] [MINA pig hjemmeside](#)
- [4] Nielsen, E.O, Kruse, A.B., Alban, L., (2014). Danish experience regarding management of the risk associated with use of antimicrobials in pigs – effect of the Yellow Card Scheme. Congress for Responsible use of antibiotics in animals, Amsterdam, 29 september- 1. Oktober 2014.
- [5] Anon. Grænseværdier for antibiotikaforbrug (2014) [Fødevarestyrelsens hjemmeside](#) søgt den 30. juli 2014
- [6] Pedersen K. S. (2014) Anbefalinger omkring diagnostik af diarrésygdomme hos smågrise og slagtesvin – [version 2. Rapport nr. 42 Videncenter for Svineproduktion](#)
- [7] Visschers, V.H.M, Bachans, A., Collineau, L., Iten, D., Loesken, S., Potsma, M., Belloc, Dewulf J., Emmanuelson, U., Grosse-Beilage, E., Sigrist, M., Sjölund, M., Strärk, K.D.C. (2014) Pig farmers' perception of antimicrobial usage, antimicrobial resistance and policy measures to reduce antimicrobial usage in Belgium, France, Germany, Sweden and Switzerland. Submitted to *Preventive Veterinary Medicine* July 2014

Deltagere

Statistikker: Jens Vinther

Sekretær: Winie Larsen

Tak til svineproducenter, der bidrog med deres besvarelser og gode kommentarer

Afprøvning nr. 1297

Aktivitetsnr.: 079-370070

GUDP Journalnr.: 3405-11-0435

//PB//

VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

Tlf.: 33 39 40 00

Fax: 33 11 25 45

vsp-info@lf.dk

en del af

Landbrug & Fødevarer

Ophavsretten tilhører Videncenter for Svineproduktion. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

Videncenter for Svineproduktion er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.